

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

अकोला जिल्हा

१९९४-९५

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९४-९५

[एक]

दुष्टीक्ष्मात जिल्हा

क्र.सं.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र राज
१	२	३	४	५
[ए]	प्राकृतिक रचना			
	[अ] भौगोलिक स्थान			
	[१] उत्तर अक्षांश	अंश	१९. ६१ ते २१. १६	१६. ७ ते २२. ०
	[२] पूर्व रेखांश	"-	७७. ७ ते ७७. ४४	७२. ६ ते ८०. २
			९४-९५	९३-९४
[ब]	हवामान १९९३-९४			
	[१] किमान तापमान	डिग्री सेल्सियस	७.५	२.८
	[२] कमाल तापमान	"-	४६.२	४८.७
	[३] पर्जन्य (सरासरी)	"-	८९९.१	३ ना.
[८]	प्रशासकीय विभाग [१९९४-९५]		९४-९५	९३-९४
	[१] तालुके	संख्या	१३	३२५
	[२] पंचायत समित्या	"-	१३	३९७
	[३] टंपाईग्रस्त तालुके	"-	—	३ ना.
	[४] स्वात्तिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	"-	१३	—
	[५] शहरे	"-	१०	३३६
	[६] गावे एकूण	"-	१७७६	४३०२५
	१. निर्जन	"-	२०२	२६१३
	२. वस्ती असलेली	"-	१५७४	४०४१२
	३. क्षेत्रीय	चा. कि. मी.	१०५७५	३०७७१३
[दोन]	प्रशासकीय संस्था [३१-३-९५]			
	[१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९७
	[२] महानगरपालिका	"-	—	१३
	[३] नगर परिषद	"-	१०	१३२
	[४] कटक व डंडे	"-	—	७
	[५] ग्रामपंचायती	"-	१०३७	२७५५८
	[६] पोलीस ठाणे [१-:९४]	"-	३९	८९३
	[७] पोलीस चौकी [१-:९४]	"-	३५	१४६६
[तीन]	लोकसंख्या [१९९१]			
	[१] ग्रामीण लोकसंख्या	संख्या	१५८०	४८३९६
	[२] नागरी लोकसंख्या	"-	६३४	३०५४२
	[३] एकूण लोकसंख्या	"-	२२१४	७८९३७
	[४] अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	"-	२६४	८७५८

[पुढे चालू]

[दोन]

क्र.	२	३	४	५
५	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्याची टक्केवारी	टक्केवारी		
	एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी		११०.९२	११०.०९
६	अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	संख्या ०००	१५६	७३१८
७	अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येस टक्केवारी	टक्केवारी	७.३	९.२७
८	पुरुषा	०००	११४२	४०८२६
९	स्त्रीया	"	१०७२	३८११२
१०	स्त्री-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमागे	९३९	९३४
११	घनता	स्त्रियांची प्रमाण प्रत्येक चौ. की. क्षेत्रांमागे लोकसंख्या	२०९	२५७
१२	साक्षरतेची प्रमाण [१९९१]			
१३	एकूण	टक्केवारी	६५.८३	६४.०९
१४	पुरुष	"	७७.६३	७६.०६
१५	स्त्रिया	"	५३.२८	५२.०३
१६	राज्यमध्ये विल्हात वा कृषांक	कृषसंख्या	११	—
			१९९१-९२	१९९४-९५
१७	व्यवस्थापित क्षेत्र [अस्थोर्ध्व] [१९९१-९२]			
१	भौगोलिक क्षेत्र	००० हेक्टर	१०५७	३०७५८
२	जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्याची भौगोलिक क्षेत्रांशी टक्केवारी	"	६२	५२७७
	क्षेत्रांशी टक्केवारी	टक्केवारी	५.८६	[१७.१५]
३	हत्तीला उपलब्ध नसलेली जमीन	००० हेक्टर		
अ	विंगर क्षेत्री वापराखालील जमीन	"	१८	१२३०
ब	पडील आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	"	१६	१७१६
क	एकूण [अ + ब]	"	३४	२९४६
४	पडील जमीनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
१	कायम गुरचरण आणि इतर	००० हेक्टर	५१	१३५९
२	झाडे झाडांखालील जमीन	"	५	१९३
३	लागवडी योग्य परंतु पडील जमीन"	"	२९	९८९
५	पडील जमीन			
१	चातु पडील	"	२२	१०२३
२	इतर पडील	"	३४	१०७५

[पुढे चालू]

[तीन]

क्र.	विवरण	इकाई	४	५
१	पिकाखालील क्षेत्र			
२	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	००० हेक्टर	८२१	१७८२७
३	सुसोटा क्षेत्र	"	६३	३५२१
४	एकूण पिकाखालील क्षेत्र [१९९४-९५]	"	८८४	२१४१८
५	ओढिता क्षेत्र			
६	निव्वळ ओढिता क्षेत्र	"	१४	२५२१
७	एकूण ओढिता क्षेत्र	"	२३	३३०१
८	महत्त्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्नधान्ये]		२४	१३५२७
			<u>१२८५-८६</u>	<u>१९९०-९१</u> अंतिम
९	विहीत धारण भूमि, [अंतिम १९९१-९२]			
१०	दोन हेक्टर पेक्षा कमी	०००	१५४	३२७४७
११	दोन ते दहा हेक्टर	"	१२७	६०२४४
१२	दहा हेक्टर पेक्षा जास्त	"	९	१७०६
१३	जमीन महसूल वसुली [९४-९५]	समये लाखात	१४	६४१७
१४	जिल्हा परिषदेचा उपकर	समये ०००	५४५२	१६७७५०
१५	पंचायत समित्यांचा उपकर	"	११६	"
१६	पशुसंवर्धन [पशुगणना १९९२ अस्थायी]			
१७	पशुधन	संख्या ०००	१०२४	३६३२३
१८	गाई व बैल	"	६५४	१७४४१
१९	म्हशी व गुरे	"	१४५	५४४७
२०	मेंढ्या	"		
२१	शेळ्या	"	२८०	१३०१५
२२	कोबंड्या व जवळे	"	३६०	३२१८७
२३	सहकार [१९९४-९५]			
२४	सहकारी संस्था	" (संख्या)	२३३६	१३४४०१
२५	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	"	८३६	१९९७५
२६	प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाची संभासक संख्या	" ०००"	३१९	८६५५८
२७	दुग्ध शाळा संस्था	संख्या	२३३	१९३५६२
२८	प्राथमिक कृषि पत संस्थानी दिलेली कर्ज	समये कोटीत	२२८५	१११८६

[पुढे चालू]

[पुढे चालु]

[चार]

	२	३	४	५
जलसिंचन [१९९४-९५ च्या अखेर पर्यंत पूर्ण]				
इंधन व बंधारी प्रकल्प व त्यांच्यातील ताभेदा				
१	मधील प्रकल्प	संख्या	१	३३
२	मधील प्रकल्प	"-	१०	१७७
३	१ व २ चे ताभेदा	००० हेक्टर	९६	८४००
३	लघु प्रकल्प [राज्य क्षेत्र]	संख्या	७८	१७००
	ताभेदा	००० हेक्टर	२९	—
४	सिंचन पिढीरी खाली भिन्न क्षेत्र -"		१२	१३७७
उद्योग [१९९४] अखेर				
१	नांदणीकृत कारखाने	संख्या	४९२	२८४०४
२	नांदणीकृत चाल कारखान्याची संख्या [उत्पादन चालू असलेले]	संख्या ७	३९२	२४५४९
३	सहकारी साखर कारखान्याची संख्या -"		१	१५५
४	सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन	००० टन	१५	४५०४८
५	सर्व सुत गिरण्याची संख्या	संख्या	७	२२८
	बीज [३१-३-९५]			
१	बीज मुरवठा केलेली शहरे व खेडी -"		१७८६	३९४१३
२	विद्युत करण झालेल्या गांवाची संख्या -"		१७७६	उ. ना.
३	विज मुरवठा केलेले पत्र संघ [मार्च ९५ अखेर पर्यंत]		३३	१९२१
४	बसवण्यात आलेली गोबर गैस संयंत्रे संख्या [३१-३-१९९४ अखेर पर्यंत]		६२१	४१५०१२
			<u>९४-९५</u>	<u>१९९४-९५</u>
सार्वजनिक आरोग्य [१९९४]				
१	रुग्णालये	संख्या	१८	८९८
२	दवाखाने	"-	१३८	१५८५
३	प्राथमिक आरोग्य केंद्र	"-	५२	१६९५
४	प्राथमिक आरोग्य पथके	"-	२२	१६१
			<u>१९९४-९५</u>	<u>१९९४-९५</u>
शिक्षण [१९९४-९५]				
१	एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१८०५	६१६८६
२	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	"-	३२४	११७७५
३	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	"-	३०३	२९४
४	प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	४८	३९

दूर शिक्षण

१	संस्था	संख्या	४१५	१३०७५
२	शाबेतील एकूण विद्यार्थी	०००"	१९७	७२७१
३	शाबेतील शिक्षक	"-	६	२२१
४	प्रत्येक शिक्षकाच्या वर्य्यास शाबेतील विद्यार्थी	"-	३२	३३

उच्च शिक्षण [१९९३-९४]

१	संस्था	संख्या	२२	१२८९
२	एकूण विद्यार्थी	०००"	२८	८७५
[अ] प्रौढ शिक्षण केंद्र [१९९३-९४]				
१	प्रौढ शिक्षण केंद्र	संख्या	१३५	१८०६
२	प्रौढांचे उपस्थिती	०००-"-	२	५६७५८

तांत्रिक व व्यावसाय शिक्षण [१९९४-९५]

१	आधुनिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	४	४११
	[१] शासकीय आधुनिक प्रशिक्षण संस्था		२	१८०
	[२] अशासकीय आधुनिक प्रशिक्षण संस्था		२	२३१
२	शासकीय व अशासकीय आधुनिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रयोग क्षमता	"-	५९२	६७५८७
३	पदविका अभ्यास कक्षांक तांत्रिक संस्था त्यांची पहिल्या वर्गासाठी प्रयोग क्षमता	"-	उ. ना.	११७ [पैकी ५ शासकीय २३०९२]
४	पदविका अभ्यासकक्षांच्या तांत्रिक संस्था त्यांची पहिल्या वर्गासाठी प्रयोग क्षमता	"-	४	१२६
	त्यांची पहिल्या वर्गासाठी प्रयोग क्षमता		उ. ना.	२२१९०
५	व्यावसाय प्रशिक्षण संस्था [आधुनिक व उच्च माध्यमिक गट] त्यांची प्रयोग क्षमता	"-	७६	उ. ना.
	०००		उ. ना.	उ. ना.

परिसर आणि दृष्यदृश्या [३१-३-९५ अखेर]

१.	सदुर्ण रेल्वे मार्ग लांबी [३१-३-९५ अखेर] कि. मी.	३५७	५४६१
२	रस्त्यांना जोडलेली गावे अ. [१२ गावी] संख्या व] हंगामी	१२७७	२६१८२
	"-	उ. ना.	८६८२
३	एकूण रस्त्यांची लांबी [पृष्ठांकित] कि. मी.	८७६२	१८४८६१

[मुळे चालू]

सहा

	२	३	४	५
राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि. मी.	९७		२९५३
राज्य महामार्गाची लांबी	"-	१११५		३२९७७
महाराष्ट्र जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	११७७		४१६४२
इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	"-	१२९७		४१२४०
ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	"-	४०३०		६६०७९
<u>इकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u>				
व्यवसाय क्षेत्रातील कुटुंबे [१९२२-२३] लाखात		३०२५		३४
मार्च १९९५ अखेर जुनू लाभाधी संख्या "४२"		—		१५९२२
[सहोता] रोजगार निर्मिती [१९९४-९५]				
अ] रोजगार हमी योजना मनुष्य दिवस लाखात		६०१०		९३८००
ब] जवाहर रोजगार कार्यक्रम "—" ="		२८		७१३००
[अठरा] आदिवासी कल्याणकारी योजना २१-३-९५				
आदिवासी करित आश्रमशाळा संख्या/		३		६३२
विद्यार्थी				
[इकोणिस] सागास वर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना				
अ] सागास वर्गीयांसाठी वसतीगृह संख्या		७		१९२
ब] वसती गृहात राहणारे विद्यार्थी "—"		२६५		१२७२७
[वीस] जिल्हा नियोजन १९९४-९५				
१ वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतुद रु कोटीत		२६०९२		१८८००१७
२ अनुसंधान भूखन काढण्यासाठी तरतुद "—"		३३०७७		१६७१०
[इक्वीस] नागरी पुरवठा [१९९४]				
१ रास्त भागाची दुकाने संख्या		१२८१		४१२८७
२ पुरविलेला एकूण साठा अ] गहू ०००टन		४३		११००
ब] तांदुळ "—"		१४		८५८
३ शासकीय गुदामे [३०-६२४] संख्या		१३		१७८०
४ साठविण्याची क्षमता [जून ९४ अखेर] ०००टन		३०		११९२